

Kohanimenõukogu koosolek
PROTOKOLL NR 72

Kuupäev digiallkirjas nr 030

24. mail 2016. a

Juhatas: Väino Tõemets

Protokollis: Kadri Teller-Sepp

Võtsid osa: Mall Kivisalu, Peeter Päll, Liisi Sokk, Ulla Kadakas, Jaak Maandi, Marja Kallasmaa, Evar Saar, Uudo Timm, Ilmar Tomusk, Jüri Jagomägi ja Olev Veskimäe

Lähtudes kohanimenõukogu põhimääruse § 6 lõikest 5, kujundas kohanimenõukogu oma seisukoha päevakorras oleva teema kohta e-posti vahendusel.

Kohanimenõukogu arvamuse andmine Tartu linna tänavanimede õiguslike aluste tunnustamise kohta

Palutakse kohanimenõukogu seisukohta Tartu tänavanimede (Sirbi kaar, Vahi põik, Tammekuru põik) õiguslike aluste kehtimise suhtes. Tartus on rida tänavaid, mille nimed on kohanimeseaduse kohaselt kehtestamata. Linnavalitsuse hinnangul on nimetatud tänavatele nimi pandud Tartu TSN Täitevkomitee aktidega (kohanimenõukogule tutvumiseks esitatud), mille sisu vastab kohanime korraldusele esitatud nõuetele ehk need sisaldavad kohanime, nimeobjekti liiki ja kaarti (KNS § 6 lg 2), mistõttu nime uuesti määramine ei ole põhjendatud. Linn taotleb kohanimenõukogult nimetatud aktide tunnustamist kohanime määramise korraldustena.

Kohanimenõukogu arvamus on ilmselt vajalik kuna tegu võib olla põhimõttelise küsimusega. Kohanimenõukogu võib ka leida, et iga nime määramise õiguslikud alused sõltuvad konkreetse üksikakti tekstist ja kaardimaterjalist ja lähtuda hinnangu andmisel sellest.

Arutati:

Ilmar Tomusk: Dokumentidest selgub, et viidatud Tartu Linna TSN Täitevkomitee 1972. aasta otsustes pole tänavanimed nimetatud, lisatud kaartidel on praegu tegelikult kasutuses olevatel tänavanimedel tegelikkusest erinev nimekuju. Sirbi kaar on kirjutatud kujul Sirbikaar tänav ning Vahi põik kujul Vahi-Põik tänav. Nende nimede puhul tuleks kindlasti kaaluda kohanime uuesti määramist.

Tammekuru põigu puhul selgub, et Tartu Linna TSN Täitevkomitee 1971. aasta otsuses tänavanime ei ole, lisatud kaardile on nimi Tammekuru põik kirjutatud „teadmata ajal käsitsi“.

Viidatud lisades Tammekuru_3.pdf ja Tammekuru_4.pdf on tänavanime kirja pilt praegu tegelikult kasutuses olevast erinev – Tammekuru-põik ja Tammekuru-Põik. Seetõttu tuleks ka see nimi uuesti määrata.

Mall Kivisalu: Ilmari kirjutatu on hetkel kehtivate õigusaktide valguses õige, kuid kui hakata tagasi minema aega kui kõnealused nimed kasutusele võeti, siis võib öelda, et kõik ei ole alati nii ühene.

Praktikas saab täheldada erinevat lähenemist vanematele nimedele ja alati ei ole nõutud uut määramist. Eelkõige võib öelda, et kui nimi on juba aastakümneid kasutusel mingil kujul, mis vastab nõuetele ja on olnud ka kasutuses olnud kaartidel ning aadressides üheselt mõistetavana, siis ehk ei ole mõistlik rakendada tagasiulatuvalt kõiki täna kehtivaid norme, vaid piisaks ka kui omavalitsus lihtkirjalikult edastaks oma kinnituse, et just sellise ruumilise ulatusega ja sellise nimega registrikanne kohanimeregistris vastab tegelikule kasutusele ja edaspidi kui seda nime või ruumikuju on vaja muuta, siis lähtutakse sellest deklareeritud väitest (nn inventuurilisest fikseerimisest) ja registris olevast kandest.

Mulle tundub kuidagi liiga bürokraatlik panna kõiki omavalitsusi kehtestama neid kohanimedid mida kõik nagunii teavad, kasutavad, kanded on registris olemas jne.

Ehk piisab kui vanemad ja aktiivses kasutuses olevad kohanimed millega ei ole kellegi vaidlust (nt nimekuju ega ruumilise ulatuse üle) nõ loetakse olemas olevateks puhtalt fakti põhised ja täiendavat kehtestamist ei oleks sel juhul vaja. Võime lisada veel kriteeriume millele faktipõhise kinnitusmeetodi kasutamine veel peab vastama, sest loomulikult ei või selline mööndustega kohanimede seadustamine olla liiga pehme, muidu hakatakse seda kurjasti ära kasutama.

Peeter Päll: nõustun Ilmari seisukohaga.

Liisi Sock: Tallinnaski on mitmeid kohanimedid, mille määramise aktid ei ole säilinud. Kuna nime konkreetset leviala näitav või kirjeldav akt puudub, siis on sageli olnud vaja täpsustada selliste tänavate leviala (ruumikuju) ja seega on kohanimakasutuse ühtlustamiseks vastu võetud kohanime leviala täpsustamise korraldus, mis annab õigusliku aluse nii korrektselt nime- kui ruumikujule. Samas oleme teinud nimemääramise aktid ka nendele nimedele, mille nimes ega levialas küsimust ei ole olnud ning mis on kõigile teada, näiteks Ülemiste järvele, et siiski oleks dokument, mille alusel need nimed ametlike kohanimedena registreerida.

Olen samuti seisukohal, et juhul, kui kasutusel olev tänavav- või muu kohanimi ja ruumikuju on ühemõtteliselt selge ja tuletatav varasematest dokumentidest, siis võiks olla piisav KOV-i lihtkirjalik kinnitus, mis fikseeriks asjaolud kohanimeregistri jaoks. Siiski on omavalitsuse jaoks kindlam ja edasise vaidlusi välistav, kui iga nime jaoks on olemas õiguslikult pädev dokument, millest nähtub nii korrektne nimi kui ruumikuju.

Kokkuvõttes olen põhimõtteliselt nõus Mallu arvamusel, kuid konkreetsete Tartu tänavate osas nõustun pigem Ilmari ja Peetriga ning arvan, et ühemõttelise nimekuju fikseerimiseks tuleks need nimed uuesti määrata.

Mall Kivisalu: Jah, kindlasti on parim lahendus, kui tehakse uued õigusaktid ka vanemate nimede ja ruumikujude määramiseks. Madruse tänava juhtumi taustal on korrektsed õigusaktid segaduste ja vaidluste ärahoidmiseks suureks abiks.

Taustaks: 14.05.2014 on Sirbi kaare kohta analoogne Tartu linna poolne küsimus esitatud Siseministeeriumi Regionaalhalduse osakonna nõunik Tõnis Rüütelile, kelle tookordne vastus oli, et praegu kasutusel olev „Sirbi kaar“ tänavanimi tuleb uuesti määrata, kuna Tartu Linna TSN Täitevkomitee 14. aprilli 1972. a otsusest nr 149 "Aardla, Jalaka, Sirbi ja Vasara tänavate vahelise kvartali planeerimiskava" lähtub „Sirbikaar“ nimekuju ja seega ei saa nimetatud dokumenti nimemääramise aluseks võtta.

Selgitan, et puht pragmaatilistel põhjustel oleme siiski paljudel juhtudel piirdunud ka omavalitsuse kinnitava kirjaga eriti ruumikujude kulgemise osas, sest kaheldava väärtusega õigusakte on meil üle-Eesti väga palju ja kui me lihtsamat võimalust ei kasutaks, siis ei oleks meil registrikannete dokumentide hulgas ka mitte kinnitavaid kirju rääkimata õigusaktidest.

Oleme kontrollinud tänaseks umbes 9660 liikluspinnadokumentide olemasolu ja vastavust kohanimeregistri kannetele, nendest umbes 1700 puhul on puudu õigusakt ja 3000 puhul on puudu ruumikuju plaanid või kui nad on olemas, siis ruumikuju ei vasta nõuetele (on ebaselge milline oli algne ruumikuju, ruumikuju on mitmeharuline vms).

Omavalitsute haldusvõimekus on erinev ja senine praktika näitab, et umbes 1/3 omavalitsusi on nõus midagigi esitama. Siit järeldan, et kui läheneda alati jäigalt „kas kõik või mitte midagi“ – siis paraku on tulemus see viimane.

Kui me hakkame kõikidel juhtudel siiski täielikku korrektust taga ajama, siis on vaja selleks kokku leppida kes seda õigusaktide välja nõudmise tööd veab – kas Rahandusministeerium või Maa-amet? Samuti on vaja eraldada rahalised ressursid nii sellele kes õigusakte hakkab välja nõudma ja ka kohalikele omavalitsustele, kes muude tegemiste kõrvalt neid siis tegema peaksid.

Kadri Teller-Sepp: Õigusaktide korrastamine kuulub igapäevaülesannete hulka. Küll aga on korrastamist vajavate nimede hulk väga suur ning loen just Mallu märkustest välja, et kujunenud praktika alusel väärub arutamist, kas on võimalik korda lihtsustada. Me täpsustame, kas ja mis kujul on võimalik nn lihtkirjalik kinnitus, et säiliks õigusselgus. Ettepanek arutada küsimust täpsemalt 21. juuni koosolekul.

Otsustati jätkata arutelu kohanimenõukogu 21. juuni nõupidamisel.

Väino Tõemets
Kohanimenõukogu esimees
(allkirjastatud digitaalselt)

Kadri Teller-Sepp
Protokollija
(allkirjastatud digitaalselt)

Lisad:

1. Tartu LV kiri 15.04.2016 nr 9-6.2/06725